

НА КОНЦЕРТНИЯ ПОДИУМ — ОТНОВО СОФИЙСКАТА ФИЛХАРМОНИЯ

Програмата, която Софийската държавна филхармония изпълни на 4 април, включваше Симфония от А. Пярт, Концерт за цигулка и оркестър № 1 от С. Прокофиев и кантата „Приказка за стълбата“ от Кр. Юркийски. Дирижираше засл. артист К. Илев. Сolist в Прокофиевия концерт бе младият съветски цигулар, лауреатът на международни конкурси Олег Каган. Много бяха хубавите впечатления тази вечер. Диригентът Константин Илев и целият оркестър катe горячо защитиха своето артистично реноме. Каган се оказа блестящ цигулар и проникновен изпълнител на Прокофиев. Но връх на концерта бе следно да стане първото в Русе изпълнение на „Приказка за стълбата“ от Кр. Юркийски. Рядко съвременна творба е намирала толкова горещ прием при първо слушане и особено такова непринудено, спонтанно възприятие!

Концертът започна със Симфония от естонския композитор А. Пярт. Последният заема едно от първите места в групата млади композитори от Съветска Прибалтика. Характерното за тази група композитори е подчертаният стремеж към актуална проблематика, съвременен начин на изказване (довел някои от тях, включително А. Пярт, до ползуване на серийна техника), висок професионална грамотност и тънък вкус.

Тия качества отличаваха и изпълнената Симфония. Ръчното противопоставяне на меланхоличните фрази на шрайха с нервните, „пробягващи“ пасажки в дървените инструменти (I част), неочакваното разрезаване на епизода с „приближаващия се“ неумолим марш в тях, вмрвен хорал — из II част (Симфонията е двучастна). — ето типични за Пярт похвати да създаде остро невяна, динамична, пълна с конфликти и калейдоскопична смяна на настроения атмосфера. Нека отбележим, че дори в най-напрегнатите моменти авторът не излиза от границите на естетичното, на музикално-съдържателното. Така например, маршовият епизод във II част, къ-

дето динамичното нарастване бе майсторски осъществено чрез прибавяне на лъковни инструменти пулт по пулт, достигна в кульминацията си до многогласен дисонанс акорд, който прозвуча със заплашителна сила, но без ни най-малък елемент на натурализъм, на грубост.

Оркестърът на Софийската филхармония и заслужилният артист Константин Илев се справиха превъзходно с тази трудна партитура. Диригентът изгради с ясна логика и вну-

реат на три международни конкурса. Впрочем, аванията на артиста не интересоваха никого от момента, когато той потегли своя път. В изпълнението на I концерт от Прокофиев Каган се показа напълно зрял и рядко емоционален музикант. Техническият му апарат е безупречен, никакви „драскотини“ не нахвърляват неговите виртуозни пасажки и двойни грифове. Но Каган не в тях търси силата на своето въздействие. Свършената му не

Юркийски е запазил непохватният целия авторски текст и съобразно с него е изградил и цялостната конструкция на своята творба. Музикалният му език е чисто български, като не смятаме съзнателната имитация на католически хорал в един от епизодите. Струва ми се, че авторът е успял като малцина наши композитори да избегне чуждите на нашата музика похвати в изграждането на голямата форма. Юркийски показва плюс това прекрасно познаване на хора и оркестра; оркестрацията и хоровото писмо изобилствуват с остроумни находки, богат усет към колорита (нека да си спомним, например, оркестрираните с тънка прония хорал). Постигнато е истинско съвременно звучене на творбата, без да се прибегва до крайни изразни средства — твърде желана и мъчно достижима хармония. В лицето на Юркийски виждаме едно ново за нашата музика явление, богат откъм нови музикални идеи и обладаващ рядка достъпност композитор. В тази творба, писана въпреки преди няколко години, е налице известно несъответствие на пропорциите — твърде дълга експозиционна част и недостатъчно дълга разрабоченост, но това е грешка на младостта — налице са всички основания да очакваме от Юркийски бързо развитие.

В изпълнението на кантата Софийската държавна филхармония и Българската хорово напева „Светослав Обретенов“ се извиха откъм най-добрат си страна; хорът постигна чудни пианисими, идеална интонация, усет към тембово оцветяване. Константин Илев дирижира с много любов и всеотдайност.

Кантата „Приказка за стълбата“ бе приета възторжено от публиката; автор, диригент, хормайстор и всички останали изпълнители бяха възнаградени с бурни овации.

Димитър Манолов

Младият съветски цигулар Олег Каган благодарни на публиката за възторжените аплодисменти

шителна мащабност конструкцията на творбата, филхармоничните се справиха изрядно с техническите проблеми. Изпълнението бе достойна „защита“ на непознатата творба и позволи на публиката да оцени високо нейните качества.

Младият съветски цигулар Олег Каган е още студент в Московската консерватория. На 20 години той вече е да-

яваме, че талантливият съветски цигулар ще бъде не след дълго отново наш гост.

„Приказка за стълбата“ от Кр. Юркийски е кантата за трима рецитатори, хор и оркестър по едноименната творба на Христо Смирненски. Превъзходният литературен материал е дал богата почва за фантазията на композитора.